

Justitsministeriet

Dato: 27. november 2007
Dok.: JCB40112
Sagnr.: 2007-3061/1-0035

Udkast til tale til brug for mødet den 29. november 2007 i Folketingets Retsudvalg og mødet den 30. november 2007 i Folketingets Europaudvalg

Torsdag og fredag i næste uge holdes der rådsmøde om retlige og indre anliggender i Bruxelles.

Udvalget har forhåbentligt modtaget et samlenotat om de sager, som er på dagsordenen for mødet, samt en notits vedrørende **dagsordenspunkt 34**.

Jeg skal gøre opmærksom på, at jeg – ud over sagerne inden for mit eget område – også har sager med på vegne af sundhedsministeren og forsvarsministeren. Det drejer sig om **dagsordenspunkt 7** om biologisk beredskab og **dagsordenspunkt 19**, som vedrører en rapport om de fremskridt, der er gjort vedrørende et direktiv om såkaldt

kritisk infrastruktur. Begge sager er a-punkter på rådsmødet.

Jeg vil herefter vende mig mod sagerne på dagsordenen.

Dagsordenspunkt 1 drejer sig om fastlæggelsen af de temaer, som det nye EU-agentur for Grundlæggende Rettigheder skal beskæftige sig med indtil 2012.

Det følger af den forordning, som ligger til grund for oprettelsen af agenturet, at det er Rådet, som ved beslutning skal fastlægge, hvilke temaer agenturet skal arbejde med.

Der er derfor udarbejdet et forslag til rådsbeslutning, der – som nærmere beskrevet i samlenotatet – opregner de emner, som agenturet skal arbejde med i de kommende 5 år. Dette omfatter blandt andet racisme, fremmedhad og ulovlig forskelsbehandling.

Sagen var først sat på dagsordenen for rådsmødet i november med henblik på vedtagelse, men blev efterfølgende taget af, da Parlamentets udtalelse om forslaget ikke forelå.

Parlamentet har stadigvæk ikke afgivet sin udtalelse, men formandskabet vil på rådsmødet i december søge at opnå politisk enighed mellem medlemslandene om forslaget, hvilket Danmark agter at tilslutte sig.

Dagsordenspunkt 2 vedrører et forslag til forordning om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser.

Forslaget til Rom I-forordningen har til formål at omdanne Rom-konventionen om lovvalg for kontraktlige forpligtelser til en forordning. Forslaget til forordning indeholder samtidig en række ændringer af Rom-konventionen.

Forslaget er omfattet af Danmarks retlige forbehold, og Danmark vil derfor ikke deltage i vedtagelsen af forordningen eller være bundet af den.

Selv om forslaget er omfattet af Danmarks retlige forbehold, vil forordningen alligevel kunne få betydning for danske borgere og virksomheder. Det gælder i de tilfælde, hvor en domstol i en anden medlemsstat skal træffe afgørelse i en sag, der involverer en dansk part. I disse tilfælde vil den udenlandske domstol komme til at afgøre lovvalget på grundlag af den kommende forordning.

På rådsmødet i april 2007 var der tilslutning til en række bestemmelser i forordningsforslaget. Der udestår dog fortsat en række centrale bestemmelser i forslaget, herunder bl.a. om lovvalg for forbrugeraftaler.

Det portugisiske formandskab vil på rådsmødet give en orientering om status for drøftelserne med Parlamentet.

Regeringen er overordnet positiv over for forslaget, men sagen vil først på et senere tidspunkt blive lagt op til politisk enighed i Rådet.

Den næste sag, som jeg vil fremhæve, er **dagsordenspunkt 4**, der omhandler nogle rådskonklusioner vedrørende eksplosivstoffer.

Udkastet til rådskonklusioner er udarbejdet af det portugisiske formandskab på baggrund af Kommissionens meddelelse af 6. november 2007. I meddelelsen har Kommissionen, som led i terrorbekæmpelsen, fremsat et forslag til en handlingsplan, der har til formål at øge sikkerheden på eksplosivstofområdet.

Udkastet til rådskonklusioner er sat på dagsordenen til vedtagelse på rådsmødet den 6.-7. december 2007. I udkastet lægges der op til, at Rådet tillægger en række tiltag fra handlingsplanen særlig prioritet.

De pågældende tiltag er nærmere beskrevet i samlenotatet og handler alle om at forbedre sikkerheden med hensyn til eksplosivstoffer gennem styrket samarbejde og informationsudveksling mellem medlemsstaterne.

Jeg vil dog gerne fremhæve det initiativ, der går ud på at etablere en ekspertkomite under Kommissionen, som skal have til opgave at identificere risici ved stoffer, der kan anvendes til fremstilling af eksplosivstoffer, og komme med anbefalinger til passende foranstaltninger i den forbindelse. Dette initiativ har tilknytning til den sag, som jeg vil komme ind på til allersidst vedrørende **dagsordenpunkt 34**.

Regeringen er overordnet set positiv over for udkastet til rådskonklusioner og agter at tilslutte sig det.

Jeg vil herefter gå videre til **dagsordenpunkt 5**, der vedrører et forslag til ændring af våbendirektivet.

Sagen er tidligere nævnt til forhandlingsoplæg på et møde den 2. november 2007 i Folketingets Europaudvalg.

Det fremlagte forslag indeholder det portugisiske formandskabs sammenskrivning af det oprindeligt fremsatte forslag fra Kommissionen og 50 ændringsforslag, der efterfølgende er blevet fremsat af Europarlamentet.

Baggrunden for Kommissionens oprindelige forslag var et ønske om at gennemføre den del af FN's våbenprotokol, der hører under EU's kompetence, og derved gøre det muligt for de medlemsstater, der har undertegnet protokollen, at få protokollen ratificeret.

Europa-Parlamentet mente, at Kommissionens oprindelige forslag var for uambitiøst, og at man skulle benytte lejligheden til også at indføre regler, der kan forbedre personsikkerheden.

Europa-Parlamentet har derfor bl.a. fremsat ændringsforslag om, at der indføres en mere omfattende registrering og mærkning af skydevåben. Formålet med dette er, at forbedre mulighederne for at identificere og spore skydevåben tilbage til deres leverandører, erhververe eller besiddere.

I Danmark bliver konsekvensen heraf, at politiets nuværende våbenregister skal udbygges for at indeholde alle de oplysninger, der kræves for at opfylde forpligtelserne i Europa-Parlamentets forslag.

En sådan udbygning af registret vil sandsynligvis have økonomiske konsekvenser, men der foreligger på nuværende tidspunkt ikke nærmere beregninger fra Rigspolitiet om dette.

Status på sagen er, at det portugisiske formandskab som forventet har sendt kompromisforslaget videre til Europa-

Parlamentet, der den 28. november 2007 vedtog forslaget.

Dagsordenspunkt 9 vedrører et udkast til rapport om gennemførelsen af strategien og handlingsplanen for terrorbekæmpelse.

Stats- og regeringscheferne vedtog på mødet i Det Europæiske Råd den 17.-18. juni 2004 en omfattende handlingsplan for EU's indsats mod terrorisme. Det Europæiske Råd besluttede samtidig fremover at se nærmere på gennemførelsen af handlingsplanen to gange årligt; første gang på Det Europæiske Råds møde i december 2004.

Det forventes, at antiterrorkoordinatoren vil præsentere sit udkast til gennemførelsesrapport på det kommende rådsmøde, og at der derefter vil være en generel drøftelse af nogle enkelte emner, herunder bl.a. medlemslandenes gennemførelse af EU-initiativer, radikalisering og rekrut-

tering af terrorister samt udveksling af oplysninger mellem EU-landene.

Dagsordenspunkt 10 handler om et udkast til rådskonklusioner om en kommissionsmeddelelse vedrørende Eurojust og Det Retlige Netværk, som blev fremlagt den 23. oktober 2007.

I meddelelsen lægger Kommissionen navnlig op til, at der skal ske en styrkelse af de beføjelser, som tilkommer Eurojusts kollegium og de enkelte nationale medlemmer.

Som begrundelse for de foreslåede ændringer har Kommissionen anført, at gennemførelsen af forslagene vil gøre det muligt for Eurojust at udvikle sit samarbejdspotentialer og bekræfte sin rolle som en vigtig aktør i forbindelse med bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme i Europa.

På baggrund af Kommissionens meddelelse har det portugisiske formandskab udarbejdet et udkast til en række rådskonklusioner vedrørende Eurojust og Det Europæiske Retlige Netværks fremtidige rolle i forbindelse med bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme.

Det forventes, at formandskabet vil fremlægge udkastet til rådskonklusioner på det kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse.

Fra dansk side er man umiddelbart skeptisk over for nogle af elementerne i Kommissionens meddelelse. Dette gælder navnlig overvejelserne om at give kollegiet og de enkelte nationale medlemmer en øget rolle i forbindelse med f.eks. iværksættelse af straffesager og nedsættelse af fælles efterforskningshold.

Det fremlagte udkast til rådskonklusioner indebærer imidlertid blot, at medlemsstaterne forpligter sig til at drøfte og overveje Kommissionens forslag nærmere med

henblik på en endelig stillingtagen til, hvorvidt og i hvilket omfang der skal fremsættes forslag til reviderede retsakter på området.

På den baggrund agter man fra dansk side at tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

Dagsordspunkt 11 vedrører et forslag til rammeafgørelse om anerkendelse af og tilsyn med betingede straffe og alternative sanktioner.

Forslaget tager sigte på at udbygge EU-samarbejdet inden for området for gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne på visse betingelser forpligtes til at føre tilsyn med vilkår og alternative sanktioner fastsat i eller på baggrund af en dom afsagt i en anden medlemsstat samt at træffe alle afgørelser i forbindelse med tilsynet.

Hvis f.eks. en person i Danmark idømmes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, vil Danmark efter den foreslåede ordning have mulighed for at anmode en anden medlemsstat (fuldbyrdsstaten) om at overtage tilsynet med den dømte person samt at træffe alle efterfølgende afgørelser.

Det er dog en betingelse, at den dømte person har fast lovligt ophold i fuldbyrdsstaten og har meddelt samtykke til at blive overført dertil. Derudover har fuldbyrdsstaten mulighed for at benytte sig af en række afslagsgrunde.

Jeg tillader mig i øvrigt at henvise til det oversendte samlenotat, som indeholder en nærmere beskrivelse af forslaget.

Forslaget forventes at blive forelagt Rådet på det kommende rådsmøde med henblik på opnåelse af samlet politisk enighed.

Fra dansk side er vi generelt positive over for forslaget og det bagvedliggende formål om, at EU-landene skal hjælpe hinanden med at føre tilsyn med dømte personer.

Under forhandlingerne har mange medlemsstater imidlertid tilkendegivet at have problemer med forslaget. Det drejer sig navnlig om pligten til at føre tilsyn og træffe efterfølgende afgørelser, når der er tale om lovovertrædelser eller sanktionstyper, som ikke eksisterer i den fuldbyrdende stats nationale ret.

Der er endvidere uenighed blandt medlemsstaterne om de vilkår, som fuldbyrdsstaten skal føre tilsyn med, og listen over de afslagsgrunde, som fuldbyrdsstaten kan benytte sig af.

Formandskabet har for at imødekomme disse medlemstater foreslået en række ændringer til forslaget, som bl.a. har til hensigt at indskrænke fuldbyrdelsesstatens forpligtelser.

Fra dansk side er vi ikke begejstrede for de foreslåede ændringer, som vil medføre, at forslagets rækkevidde begrænses betydeligt. Det vil bevirke, at færre dømtede personer vil få mulighed for at vende tilbage til deres hjemland, hvilket kan skade deres sociale reintegration.

I lyset af forhandlingssituationen er vi dog fra dansk side indstillet på at acceptere de foreslåede ændringer, hvis det er nødvendigt for at opnå et samlet kompromis om forslaget.

Jeg skal for god ordens skyld nævne, at vi fra dansk side vil opretholde et parlamentarisk forbehold efter grundlovens § 19, stk. 1.

Punkt 12 på dagsordenen drejer sig om direktivet vedrørende strafferetlig beskyttelse af miljøet, og det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil orientere om sagens status.

Forhandlingerne om direktivet har været sat i bero og afventet, at EF-domstolen afsagde dom i den såkaldte skibsforureningssag.

Dommen blev afsagt den 23. oktober i år, og domstolen fastslog i den forbindelse blandt andet, at der ikke er hjemmel i søjle 1 til at pålægge medlemslandene at indføre bestemte straffetyper eller straffenniveauer.

Der er efter afsigelsen af dommen udarbejdet et nyt udkast til direktiv, som tager højde for udfaldet af dommen. Udkastet har været drøftet et par gange på arbejdsgruppeniveau, men der er fortsat en række udeståender, inden sagen er klar til at blive forelagt for Parlamentet til udtalelse.

Jeg vil nu vende mig mod **dagsordenspunkt 13**, der omhandler et forslag om ændring af rammeafgårelsen fra 2002 om bekæmpelse af terrorisme.

Kommissionen vil på rådsmødet præsentere sit forslag om ændring af terrorismerammeafgårelsen, der indgår som et element i den terrorpakke, som Kommissionen offentliggjorde den 6. november 2007. Der lægges endvidere fra formandskabets side op til, at der efter præsentationen skal være en første udveksling af synspunkter om forslaget.

Formålet med forslaget er som nærmere omtalt i samletotatet at bringe rammeafgårelsen på linie med Europa-rådets konvention om forebyggelse af terror. Dette betyder navnlig, at medlemslandene skal forpligtes til at gøre følgende handlinger strafbare:

- Offentlig opfordring til at begå en terrorhandling.

- Hvervning til at begå en terrorhandling.
- Træning til at begå en terrorhandling.

Danmark har – som et af de få EU-medlemslande – ratificeret Europarådets konvention om forebyggelse af terror. I Danmark gennemførte vi således i forbindelse med den såkaldte anti-terror pakke II i 2006 de lovændringer, som var nødvendige for, at vi kunne tilslutte os konventionen.

Da den danske straffelov derfor allerede er på linie med konventionen, vil vi fra dansk side umiddelbart være positive overfor den foreslåede ændring af rammeafførelsen.

De videre forhandlinger må vise, om de foreslåede bestemmelser – hvis ordlyd er identiske med ordlyden af de relevante bestemmelser i Europarådets konventionen – også indholdsmæssigt skal forstås på samme måde som konventionens bestemmelser.

Dagsordenspunkt 14 vedrører et forslag til rammeafgørelse om den europæiske kontrolordre, som blev forelagt for udvalget forud for rådsmødet den 18. september 2007.

Forslaget tager sigte på at udbygge EU-samarbejdet inden for området for gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser.

Grundtanken bag forslaget er at skabe en ordning, som medlemsstaternes myndigheder kan bruge som alternativ til at varetægtsfængsle mistænkte EU-borgere, som ikke har bopæl i den pågældende medlemsstat og som derfor kan frygtes at ville flygte fra straffesagen. Den foreslåede ordning er nærmere beskrevet i det oversendte samlenotat.

På rådsmødet den 18. september 2007 drøftede Rådet, hvorvidt man skal fortsætte forhandlingerne om ramme-

afgørelsen på baggrund af et revideret forslag, og i så fald efter hvilke kriterier det reviderede forslag skal udføres.

På baggrund af Rådets drøftelser konkluderede formandskabet, at der var opbakning til at fortsætte forhandlingerne. Det skal bemærkes, at man fra dansk side havde udtrykt stor skepsis overfor forslaget og formandskabets planer om at fortsætte forhandlingerne.

Det blev endvidere konkluderet, at forhandlingerne skal fortsætte på grundlag af et revideret forslag til rammeafgørelse, som skal udarbejdes efter de retningslinier, som formandskabet foreslog.

Det forventes, at formandskabet på det kommende råds-møde vil give Rådet en statusorientering om sagen og i den forbindelse nævne, at et revideret forslag forventes at ligge klar senere i december måned.

Jeg vil nu vende mig mod **dagsordenspunkt 15**, som vedrører sagen om Europol.

Udvalget er senest forud for rådsmødet i november blevet orienteret om arbejdet med den rådsafgørelse, som skal erstatte den nuværende konvention vedrørende Europol's virksomhed.

Der er indtil videre opnået politisk enighed om de første tre kapitler i forslaget til rådsafgørelse. Formandskabet forventes nu at lægge op til, at der på det kommende rådsmøde opnås politisk enighed om kapitel 6, 7 og 9, hvilket vi fra dansk side agter at tilslutte os.

Det var oprindeligt tanken, at også kapitel 4 skulle forelægges på rådsmødet, men da drøftelserne om dette kapitel ikke er færdige endnu, vil kapitlet i givet fald først blive forelagt på et senere rådsmøde.

Den næste sag, som jeg vil komme ind på, er **dagsordspunkt 16**. Der er her tale om det formelle punktum i en sag, som Rådet reelt traf beslutning om på rådsmødet i november.

Sagen vedrører ophævelsen af den indre grænsekontrol i forhold til ni af de lande, som blev medlem af EU i 2004, og efter at Parlamentet den 15. november 2007 har afgivet en positiv udtalelse, kan Rådet på mødet i december vedtage den formelle rådsafgørelse om fuld anvendelse af Schengen-reglerne for de ni lande.

Danmark vil i overensstemmelse med det forhandlingsmandat, som regeringen fik forud for rådsmødet i november, tilslutte sig rådsafgørelsen.

Til slut vil jeg som et punkt under ”Siden sidst” orientere om en sag, som formelt hører under Miljøministeriet, men som jeg vil rejse under mødet i rådet for retlige og indre anliggender.

Sagen handler om koncentrationen af ammoniumnitrat i gødning og er nærmere beskrevet i den notits, som er sendt til udvalget til brug for **dagsordenspunkt 34**.

Vi har i Danmark gennemført sprængningsforsøg, der viser, at man med ret enkle midler kan lave en særdeles kraftig bombe på basis af gødning med en ammoniumnitratkoncentration på 44 pct.

Regeringen har på baggrund af disse resultater besluttet, at der skal gennemføres et forbud mod salg til private af gødning, som indeholder mere end 45 pct. ammoniumnitrat.

I lyset af dette er vi blevet meget bekymrede over, at Kommissionen for nyligt har foreslået at ændre et indre marked direktiv om farlige stoffer, så det bliver lovligt at sælge gødning til private med en ammoniumnitratkoncentration på op til 60 pct.

Det er vores indtryk, at denne grænse på 60 pct. først og fremmest er fastsat af hensyn til industrien og forbrugerne, og uden at der er foretaget faglige vurderinger af de sikkerhedsmæssige aspekter, som er forbundet med en så høj koncentration.

Da ændringen samtidig vil indebære totalharmonisering, vil medlemslandene været afskåret fra at forbyde salg af gødning med mindre koncentrationer af ammoniumnitrat. Den øvre grænse på 45 pct., som regeringen som nævnt er ved at gennemføre, ville derfor i givet fald ikke kunne opretholdes.

Danmark har under drøftelserne af Kommissionens forslag i arbejdsgruppen vedrørende teknisk harmonisering som det eneste land gentagne gange fremhævet, at den foreslåede grænse på 60 pct. ikke tager højde for medlemslandenes behov for med henblik på terrorbekæmpel-

se at begrænse adgangen til materiale, der med enkle midler kan anvendes til at lave bomber.

Hverken Kommissionens repræsentant fra Generaldirektoratet for Erhvervs- og Virksomhedspolitik eller de andre medlemslande i arbejdsgruppen har imidlertid været lydhøre overfor de danske bekymringer.

Nu ser det imidlertid ud til, at det efter en betydelige dansk indsats er lykkedes at få de andre hovedstæder til at tage sagen lige så alvorligt som os, og der er derfor håb om, at sagen kan bringes over i en sammenhæng, hvor der er større viden om og fokus på terrorbekæmpelse.

Det, som jeg ønsker at opnå ved at rejse sagen på rådsmødet, er at sikre mig, at der også blandt mine ministerkollegaer er den nødvendige politiske opmærksomhed om sagen. Formålet er altså ikke, at vi på rådsmødet skal blive enige om, hvor høj koncentrationen af ammoniumnitrat må være i gødning, eller om man på anden måde

kan mindske risikoen for, at den slags produkter bruges til at udvikle bomber.

Jeg er blot optaget af, at sagen nu bliver gjort til genstand for en grundig og saglig vurdering, hvor der – udover hensyn til industrien og forbrugerne – tages de nødvendige hensyn til, at disse produkter kan omdannes til kraftige bomber og bruges til terrorforbrydelser.

Som det er fremgået, ligger denne sag mig meget på sinde, og jeg mente, at det var naturligt at orientere Folketinget om sagen før mødet i Bruxelles.

Dette var det sidste dagsordenspunkt, som jeg selv vil komme ind på, men I er selvsagt velkomne til også at stille spørgsmål til de punkter, som jeg ikke har fremhævet.